

Print deze pagina of **Ga terug**

Congrestoespraak Alexander Pechtold

Toespraak Alexander Pechtold, lijsttrekker D66, Congres 7 oktober 2006, de RAI, Amsterdam

Congres,

Op 24 juni zagen we elkaar voor het laatst.
 U gaf mij vertrouwen.
 En daarmee de opdracht tot eenheid,
 herkenbaarheid en herstel.
 Eenheid door lijsttrekker te zijn voor u allemaal
 Herkenbaarheid door terug te gaan naar onze
 wortels.
 Weer de partij te zijn van de analyse, de
 nuance; van de ideeën.
 En herstel van vertrouwen van de kiezer.
 Nog geen week later viel het kabinet.
 Wat het zwaarst was moest het zwaarst wegen.
 De grens was bereikt.
 Het laten vallen van het kabinet was een
 principiële keuze.
 Willekeur en misbruik van macht.
 Daar kunnen we niet aan meedoen.
 De maat was vol.

En natuurlijk, we manoeuvreerden ons in een
 lastige uitgangspositie voor verkiezingen.
 Het is nog nooit zo lastig geweest.
 Daarvan ben ik me zeer bewust.

Nieuws over

[Democratie](#)
[Economie en Inkomen](#)
[Europa en het Buitenland](#)
[Integratie en Grote Steden](#)
[Kennis en Onderwijs](#)
[Media en Cultuur](#)
[Mensenrechten en Emancipatie](#)
[Milieu en Verkeer](#)
[Veiligheid](#)
[Zorg en Welzijn](#)

Persvoorlichting

D66 heeft voor de diverse politieke
 lichamen op landelijk
 niveau verschil-lende
 voorlichters in dienst.

Journalisten kunnen
[hier de contactgegevens](#) en
 taakverdeling van onze
 voorlichters vinden.

Berichtenarchief
 In ons uitgebreide archief
 met nieuws en
 andere berichten kunt u
 uitgebreid zoeken naar
 oude én nieuwe informatie.

[Naar het berichtenarchief](#)

News in English

Are you looking for
 news from D66 and
 other liberal
 organizations in
 English?

Please surf to
www.democrats.nl

Balkenende 2 was een keuze, niet uit het hart,
wel bij volle verstand.
Ik was er bij,
als voorzitter bij de start,
als minister bij het einde.
De hervormingsagenda was de onze en is
daarmee ook ons succes.

Maar gaande de rit zijn we iets kwijtgeraakt,
en dat raakte aan onze geboortepapieren.
Zo werden we voor de kiezer onnavolgbaar,
ons politiek handelen werkte vervreemdend.

Na 11 september, na de moorden op Fortuyn en
Van Gogh,
zijn we als tolerante samenleving ontmaskerd.
De politiek is op die golven meegelift.
In plaats van de onrust te kanaliseren is er een
megafoon op de onderbuik gezet.

Er dreigt een nieuwe tweedeling.
Dit keer niet overzichtelijk oost-west,
communisme tegen kapitaal,
maar veel gevaarlijker: religie tegen religie.
Dit keer valt er geen muur te plaatsen.
Want die zou dan niet alleen in het Midden-
Oosten moeten staan,
maar dwars door Azië, Darfur, de Balkan en in
Bos en Lommer.
In al onze Europese steden.

Nederland kreeg genoeg van buitenlanders.
De betutteling was voorbij, de grenzen moesten
dicht en in no time was het onderscheid
verdwenen tussen gastarbeider, asielzoeker,
huwelijks- of kennismigrant, inwoner van
voormalige koloniën of hun nakomelingen.
Opgeteld: de allochtoon.
En ondertussen hollen we van incident naar
incident.
De Congo affaire, de Syriërs, Iraanse homo's,
de overlevenden van de Schipholbrand,
Taida, Kalou, Ayaan en nu Hui Chen.
Incidentenpolitiek in plaats van beleid.

Want als er al beleid was,
dan was het van Cohen,
dan was het van Paars.
Wetten en regels krijgen kleur in handen van de
bestuurder.

Ik wil geen goedkope vergelijking maken.
Maar politie-prestatiecontracten
met een extra bonus voor het oppakken van
illegalen
Geven een kleur aan het vreemdelingenbeleid,

waar ik mij tegen verzet.

Het onvermogen van de coalitie om om te gaan met het onbehagen in de samenleving deed óns onbehagen met deze coalitie gaandeweg toenemen.

Als ik mezelf iets moet verwijten dan is het dat ik dáár te weinig tegenover heb gesteld.

Want de conclusie moet toch zijn dat de succesvolle hervormingen, hoe belangrijk ook, dat de miljarden voor onderwijs, hoe belangrijk ook, en de miljarden voor natuur en duurzame energie, níet opwegen tegen dát beeld.

Het beeld dat we op de een of andere manier onze geboortepapieren hebben verspeeld. Dat beeld, opgeteld bij het beeld van gedraai en intern gedoe, daarmee hebben we de kiezers van ons vervreemd.

In die situatie moeten we ons de vraag stellen: Heeft het nog zin?

Zijn we nog nodig?

Het is voor het eerst dat ik mezélf die vraag heb gesteld.

Ik geef toe, het speelt bij mij een rol; een éénmansfractie is een weinig lonkend perspectief.

En ik ken mezelf, ik kom beter tot mijn recht in goed gezelschap.

Dus ook voor mij de vraag – is het na 40 jaar niet genoeg geweest?

Van Mierlo zei daarnet:

'Om het gat te vullen dat ontstond na het wegvallen van de zuilenmaatschappij, moest de democratie directer en persoonlijker worden.

Daarvoor zijn we opgericht.

We wilden meer openheid en een meer praktische, concrete en minder ideologische benadering van de politieke problemen, en binnen het besef van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor elkaar meer ruimte voor individuele vrijheid.

Van wat we toen alleen maar vermoedden, liggen nu de bewijsstukken op tafel en de electorale scherven op de grond.

In zekere zin is D66 veertig jaar te vroeg geboren.'

Dus toch.

Ik zeg u, we waren nog nooit zo nodig als nu.

We dachten dat we het allemaal zo goed geregeld hadden.

Nederland is een vrij land.
Je kunt hier zeggen wat je wilt.
Mensen hebben zelfbeschikkingsrecht.
Mannen en vrouwen hebben gelijke rechten.
Homo's kunnen bij ons trouwen.
En al eeuwen zijn we internationaal gericht,
open en tolerant.

Inderdaad, dat hadden we goed geregeld –
maar niet voor de eeuwigheid.

Want..... Nederland werkt, maar functioneert
het ook?

Een nieuwe golf van conservatisme spoelt
langzaam over Nederland.
Zoals altijd.... gevoed door angst.
Angst voor de toekomst.
Angst voor de Polen of de Chinezen.
Angst voor de Islam.
Angst voor een groter Europa.
Angst voor de oude dag, voor de stem van de
vergrijzende kiezers
en zelfs voor de cultuur van onze eigen
jongeren.
Angst voor alles wat in een snel tempo anders
wordt en niet meer lijkt op gisteren.

En al die angst domineert de Nederlandse
politiek.

Dat China en India klaarstaan om in de
komende 10, 20 jaar door te stoten
en tot de groten van de wereldeconomie gaan
behoren is één ding.
Maar dat straks een 'grosse Koalition' van CDA
en PvdA
geen ambities toont om verder te hervormen
en we zo in economisch opzicht achteruit
kachelen,
maar ook de solidariteit tussen de generaties op
het spel zetten
dát is het echte probleem.

Dat de Christenunie het in de peilingen goed
doet,
is geen probleem.
Maar als de VVD, en ook de PvdA, in ruil voor
de zetels van de Christenunie
de verworvenheden van D66,
de vele jaren bevochten vrijheden en
zelfbeschikking, te grabbel gooien,
dan is dát het echte probleem.

Dat op de uiterst rechterflank een aantal partijen om de erfenis van Fortuyn strijdt is één ding.

Maar dat andere partijen zich daardoor laten gijzelen en ook zelf vluchten in een integratiepolitiek die gebaseerd is op wij – zij denken en niet verder komt dan inburgeringcursussen en een naturalisatiedag.

Dát is het echte probleem.

Integratie is meer dan scholing en werk, hoe belangrijk ook.

Integratie is ook erkennen dat mensen anders mogen zijn.

Erkennen dat dit tijd kost.

Erkennen dat verschillen ook een meerwaarde hebben.

Zonder te marchanderen met onze grondrechten.

Dat is vrijzinnigheid en die willen wij niet inruilen voor behoudzucht.

Nederland werkt, maar functioneert het ook?

Het probleem van stilstand, van in onszelf gekeerdheid

is breder dan alleen de politiek.

D66 sloot in de jaren 60 naadloos aan op de tijdgeest.

De samenleving zelf zinderde van verandering.

Het gevoel van 'alles wordt anders' en 'alles moet anders'

blies ook het politieke landschap omver.

D66 wilde de democratie nieuw leven in blazen, het milieu en Europa op de agenda zetten en de verhouding met Amerika op nieuwe leest schoeien.

En daarmee verwoordden we het gevoel van een veranderende samenleving.

Maar waar zijn ze gebleven? De gangmakers van toen? De babyboomers?

Waar zijn ze nu mee bezig?

Met de vraag hoe lang de hypotheekrente aftrekbaar blijft,

en wanneer ze kunnen stoppen met werken.

En waar is de culturele elite en de intelligentsia die ons inspireerden, vooruit hielpen?

Waar blijven de bezieling, de controversie, de ideeën?.

We grijpen terug naar wat we kennen, wat vertrouwd is.

Waar vroéger politieke en culturele leiders

elkaar inspireerden
of op de huid zaten
staan ze nu met de rug naar elkaar toe.
Die kunstenaars en schrijvers duwen nu de lijst
voor de dieren.

Maatschappelijke en culturele vernieuwing vindt
nu plaats buiten de politiek,
in subculturen.
Is er in de Kamer gesproken over het manifest
voor vrijheid van meningsuiting
van regisseur Eddy Terstall?
Nee, maar we hypen wel over 'De gouden kooi'
van John de Mol.
Protest tegen kernafval probeert af te dalen in
het CDA-congres
en wat doen we?
Remkes biedt congresbeveiliging aan.

Dorien Pessers hekelt de 'regels zijn regels'
mentaliteit.
Hans Dijkstal neemt stelling tegen de
intolerantie.
Den Haag blijft er doof voor.

Daar leggen wij ons niet bij neer.
Wij willen dat politiek en maatschappij tegen
elkaar aanschuren, elkaar scherp houden.
En dat er in dat debat politiek leiderschap wordt
getoond.

In Frankrijk stelt de rechts populist Sarkozy het
begrip 'égalité' ter discussie.
Na alle rellen in de *banlieus* is het juist hij die
erkent
dat een vernederde identiteit een
radicaliserende identiteit wordt.

In Engeland ontpopt de conservatieve opponent
van Blair, Cameron,
zich als fel criticaster van het Amerikaanse
buitenlands beleid,
het beleid van Bush.

't Is Al Gore, die de wereld wakker schudt met
zijn verontrustende pleidooi over
klimaatveranderingen. Het is de grootste
uitdaging die de mensheid ooit heeft gehad.
Olie, vieze energie is de meest gevaarlijke en
destructieve harddrug die de mensheid ooit
heeft gekend. Onze verslaving aan deze
harddrug doet niet alleen de ijskappen smelten,
we voeren er oorlogen over en maakt ons
steeds hongeriger naar meer en méér. Al Gore
zegt niets anders dan dat het tijd is voor Cold
Turkey: afkicken, en snel!

Zinnige geluiden,

Maar in ons land blijft het angstig stil.

De Troonrede, de Algemene Politieke
Beschouwingen, de verkiezingscongressen;
waar ging het over?
Over de portemonnaie.
Ook wij hebben er de tijd voor genomen. Maar,

is er niet meer aan de hand?
Op de dag dat alle grote partijen zich
presenteren aan de hele natie,
geen woord over Guantánamo Bay.
Geen woord over Europa of de andere
continenten.
Geen woord over de rechtstaat, over de
privacy.
Terwijl de vrijheden en rechten die wij juist
willen verdedigen worden aangetast door angst
en onzekerheid.
Geen woord over de democratie.
Geen woord over het milieu en schone energie

Wat dan wel?

Een lange woordenstroom door oneindig
laagland.
In de traditie van Batavus Droogstoppel telt
Nederland zijn centen.

De verhalen houden op bij de grens.
Het gaat vooral over hoe de welvaart in
Nederland moet worden verdeeld.
Niet over hoe we welvaart verdienen.
Van een internationaal georiënteerd land
verworden we tot een land dat met de rug naar
de wereld staat
en de Nederlandse identiteit koestert als iets
dat af is.

Realiseren Bos en de zijnen zich wel dat we
voor onze welvaart
afhankelijk zijn van Europa.
Europa, waar hij sinds het referendum liever
niet meer over praat.
En daarin verschilt hij weinig van zijn andere
lijsttrekkers
die besmuikt of negatief over de Europese
samenwerking praten.
Zalm, die roept dat hij een miljard heeft
teruggehaald uit Europa...
alsof het een trofee is.

Zoals Alexander Rinnooy Kan zegt:
'Onze wereldwijde lotsverbondenheid in
economische, ecologische, sociale, juridische en
politieke zin neemt van dag tot dag toe.
Wie zijn toekomst in dit kleine Europese land

onvoorspelbaarder acht dan ooit, heeft gelijk.'

Wie een sterk Europa wil moet de discussie over de hervormingen daar, ook daar durven voeren. Want de beste onder ons, Sophie in 't Veld, hebben we daarvoor naar het front gestuurd.

Europa is te veel subsidie, te veel bureaucratie, te veel landbouw, en te weinig duurzaamheid. Europa is ook te weinig mensenrechten, te weinig democratie. Allemaal waar. Dat willen we veranderen, dat zullen we veranderen. En in die zin is 22 november weer een referendum over Europa.

Maar de echte uitdaging, vanuit onze historie, vanuit onze beschaving, is weerwerk bieden aan de Atlantische dominantie. Weerwerk bieden in vriendschap en niet in horigheid.

25 landen hier, die een tegenhanger vormen voor 52 staten daar. Macht zonder weerwerk corrumpeert. Zoals Lousewies het vorige week zo treffend zei: 'Dan kom je in situaties dat het begrip foltering opnieuw wordt gedefinieerd. Zodanig dat er twee omschrijvingen van marteling bestaan: één voor de Amerikanen, en één voor de rest van de wereld.'

CIA-gevangenis, CIA-vluchten en een oneindig Guantanamo passen niet in een bondgenootschap. Wat is de geloofwaardigheid van de NAVO, van Europa, als we terecht van Turkije vragen om waarborg van de mensenrechten en de Amerikanen er keer op keer mee wegekomen? Dat is kennelijk een kwestie van 'jammer dan'.

En dan nog iets. Waarom meten we met twee maten?! Waarom zou ik Fatma, een Nederlands Kamerlid, aan een publiek examen onderwerpen als het gaat om wat er begin vorige eeuw in Armenië is gebeurd.

Dat vertik ik.
Mij wordt ook niet gevraagd wat ik vind van de
politieacties.
We meten met twee maten.
Congres,

Mijn D66 is eigenzinnig liberaal.
Laat Hans er maar aan pulken.
Eigenzinnig liberaal,
Omdat we een andere houding hebben in de
politiek
Omdat we tegen de stroom in durven gaan,
durven afwijken van de heersende mening
Omdat we onafhankelijk denken,
onafhankelijk zijn,
niet gebonden aan welk belang dan ook

Omdat we de vanzelfsprekendheid van de
macht,
de wijze waarop die wordt uitgeoefend, ter
discussie durven stellen;
iedere keer weer.
Want wij accepteren geen enkel gezag op de
automatische piloot.

We komen op voor het eigenzinnige in elk
individu.
In Nederland mag je kiezen voor abortus,
voor euthanasie.
Je mag trouwen met wie je wilt en winkelen
wanneer je wilt.
We zijn het vanzelfsprekend gaan vinden,
en vergeten dat we er jaren voor moesten
vechten.

En weer liggen de behoudzuchtigen op de loer
om mensen die vrije keuze te ontnemen.
Want dat zal de prijs zijn die, linksom of
rechtsom,
zal moeten worden betaald voor de zetels van
degenen die die slag van ons hebben verloren.

Het vrijzinnige gedachtegoed,
óns gedachtegoed,
staat op het spel.
En daarom ga ik door.
Want ik zie geen erfgenamen.

Even dachten we dat onder Rutte de VVD die
ambitie had.
Maar echte liberale hebben in deze VVD niets
meer te zoeken

30% heeft ooit op D66 gestemd, helaas niet
allemaal tegelijk.
We zijn nooit een brede volksbeweging

geweest.
6 zetels, daar ging ik voor en daar ga ik voor.
Dat is een goede basis om verder te kunnen.

Daarvoor doe ik een appel op de mensen die we
gaande weg zijn kwijtgeraakt,
die we van ons hebben vervreemd.
Ik roep jullie op, congres, de straat op te gaan.
Jullie zijn de ambassadeurs,
jullie kunnen het overdragen,
jullie moeten overtuigen.
Ga aan de slag.
In de buurt, op het werk, in je vriendenkring.
10.000 leden, 6 stemmen, dat is een 1 zetel.
En dat nog zes weken. Dan zijn we er weer.

Eén ding weten we zeker,
Boris, Lousewies en Ursie
Jullie zijn er na de verkiezingen niet meer bij.
De ondragelijke lichtheid van het politieke
bestaan.
Zo zullen jullie het misschien ervaren hebben.
Een besluit om te vertrekken is vaak moeilijker
dan een besluit om te blijven.

Ursie,
Mede dank zij jou is D66 dé onderwijspartij
Het staat op de agenda.
We zullen ervoor zorgen dat het daar ook niet
meer vanaf gaat. Dank je wel!

Lousewies,
Jij hebt de afgelopen maanden laten zien dat je
een streep durft te trekken.
Toen het ging om machtsmisbruik, maar ook
toen het ging om jezelf.
Daar is moed voor nodig en dat waardeer ik in
je.

Boris,
Jij was, zonder dat je daar zelf naar hebt
gesolliciteerd, leider van de partij in moeilijke
tijden. Je hebt er alles aan gedaan om in die
tijd,
zoals ze dat hier in Amsterdam zeggen, de boel
bij elkaar te houden. Je hebt uiteindelijk de
verantwoordelijkheid genomen voor fouten die
niet alleen door jou gemaakt zijn. Dat was
grootmoedig. Ik dank je daarvoor.

We hebben onze missie hervonden.
We gaan terug naar onze wortels.
Terug naar de basis. Vrijzinnigheid is onze
inspiratiebron.
Democratie zit in onze genen.
Daarmee staan we tegenover de grote partijen,
de gevestigde macht,
die nog steeds geen veranderingen kunnen of
willen aanbrengen in de traditionele basis
waaruit zij zijn voortgekomen.

Want D66 is amper uit het kabinet
en de zittenblijvers draaien de net weer op
stoom gekomen vernieuwing
meteen de nek om.
Juist nu – nu de ontredde van de kiezers en
het politiek bedrijf
steeds beter zichtbaar wordt,
Nu de bewijzen op tafel liggen – dreigt er
vermoeidheid, gelatenheid en scepsis.
Soms ook in eigen kring.

En dat begrijp ik, want ik beseft meer dan ooit
dat de inrichting van de democratie een hoog
abstractiegehalte heeft.

En dat het daarom moeilijk is om mensen
daarvoor geïnteresseerd te krijgen.
Maar des te groter de verantwoordelijkheid van
een partij als D66
om op dit punt niet op te geven.
We hebben steun gekregen van buitenaf.
De Nationale Conventie heeft prima werk
geleverd.

Democraten,

6 zetels, daar ga ik voor.
Daarvoor doe ik een appel op mensen die ons
eerder steunden.
Die mensen vraag ik iets.

Stem op ons als u vindt dat behoudzucht leidt
tot stilstand;
Als u solidair bent met nieuwe generaties, met
milieu
Als u kiest voor zelfbeschikking .
Als u genoeg heeft van regenten..
als u niet bang bent voor open grenzen.
als u ja zegt tegen Europa.
als u genoeg hebt van intolerantie.

Vindt u toch niet dat D66 er moet zijn?

Dit is mijn verhaal in de campagne, Maar ook
het onze.
Ik doe het niet alleen.

Salima Belhaj

Gerben Jan Gerbrandy

Ingrid van Engelshoven

Mark Sanders

Fatma Koser Kaya

Kajsa Ollongren

Ageeth Telleman

Bert Bakker

En Boris van der Ham

7-10-2006 16:45

Meer berichten over Democratie

- [Echte vluchteling verdient bescherming rechter](#)
9-10-2006 18:44
- [Alexander Pechtold: Nederland werkt! Maar](#)